

کنگره بین المللی علوم و مهندسی

آلمان - هامبورگ

اسفند ماه ۱۳۹۶

مبانی مشروعیت حضانت و آثار آن با رویکردی بر قانون ایران

افسر سلیمی^{۱*}، علی تقی خانی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق خصوصی، گروه حقوق، واحد مجازی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران؛ ایران

salmasalimi1394@gmail.com

۲- دکترای حقوق خصوصی، استاد دانشگاه، گروه حقوق، واحد مجازی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران؛ ایران alitaqikhani@gmail.com

چکیده

یکی از حسّاس‌ترین مسائل اجتماعی جوامع امروز را مسأله‌ی حضانت کودکانی تشکیل می‌دهد که به هر دلیل از ضروری‌ترین نیاز زندگی یعنی داشتن والدین و حقّ زندگی در یک خانواده محروم بوده و بدین ترتیب سرنوشت زندگی آینده‌ی ایشان و بطریق اولی سلامت جامعه بدلیل آثار چنین محرومیتی تحت شعاع قرار می‌گیرد. از همین‌رو نظام حقوقی ایران در این رابطه با الهام از شرع مقدّس، تحت شرایطی و طبق اصول و ضوابط حقوقی، زمینه را فراهم نموده تا زوجینی که اهلیت داشته و واجد شرایط مقرر در قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست هستند، کودکان را از حقّ زندگی در نظام خانواده بهره‌مند سازند. در پژوهش حاضر که به روش کتابخانه‌ای و با سبک توصیفی تحلیلی صورت پذیرفته، مبانی مشروعیت حضانت و آثار آن مورد مدّاقه قرار گرفته است و چنین به دست آمده است که مشروعیت حضانت در نزد فقها مبتنی بر ادّله‌ی چهارگانه قرآن، روایات، اجماع و بناء عقلا می‌باشد. نیز اینکه حکم حضانت بین کودک و زوجین سرپرست و اقوام ایشان ایجاد حرمت نمی‌کند. در پژوهش حاضر درصدد بررسی مسائلی از این قبیل خواهیم بود. روش تحقیق در این پژوهش بصورت کتابخانه‌ای می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: مبانی مشروعیت، حضانت، بی‌سرپرست، حضانت کودک

۱- مقدمه

۱-۱ بیان مسأله

خانواده، هسته اصلی اجتماع به شمار می‌رود و کودک، مرکز و کانون این هسته را تشکیل می‌دهد. از جمله دلایلی که قانون، خانواده را مورد احترام قرار داده است، وجود کودکی است که خانواده در درون خود پرورش می‌دهد. توجّه به کودکان و خواسته‌ها و مقتضیات کودکی آنان، بسیاری از ناهنجاری‌ها، جرم‌ها و تبهکاری‌هایی را که رخ می‌دهد و نظام قضایی را ناگزیر بر تدوین این همه قوانین جزایی می‌نماید، از میان خواهد برد. همچنین پرورش صحیح و مناسب کودک، تضمین کننده سلامت جامعه است و تأثیری مستقیم و به‌سزا بر جامعه می‌نهد. بنابراین مسئله تربیت، نگهداری و پرورش کودک، از مسایل مهم حقوقی و اجتماعی به شمار می‌رود. از آنچه گذشت معلوم می‌گردد که خانواده‌ها با برخورداری از بنیان سالم، اساس جامعه